

LANDEN VAN EUROPA

Macedonië

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart

Macedonië, officieel de Republiek Macedonië maar vanwege een meningsverschil met Griekenland over de naam bij diverse internationale organisaties Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië genoemd, is een land op de Balkan. Het land grenst aan Albanië in het westen, aan Kosovo en Servië in het noorden, aan Bulgarije in het oosten en Griekenland in het zuiden.

3 Oppervlakte

De oppervlakte van Macedonië is 25.713 vierkante kilometer. Nederland is ruim 1,5 keer groter.

4 Bevolking

Het aantal inwoners van Macedonië is 2.066.700. De bevolkingsdichtheid in Macedonië is 80,4 inwoners per vierkante kilometer.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden

Hoofdstad van Macedonië is Skopje. Andere steden zijn: Berovo, Bitola, Brod, Debar, Delcevo, Demir Kapija, Gevgelija, Gostivar, Kavadarci, Kicevo, Kočani, Kratovo, Kriva Palanka, Krusevo, Kumanovo, Negotino, Ohrid, Prilep, Radovish, Resen, Štip, Struga, Strumica, Sveti Nikole, Tetovo, Valandovo, Veles, Vinica.

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen

Na de Tweede Wereldoorlog werd Joegoslavië een federale staat: de socialistische republiek Macedonië. In 1991 werd deze deelstaat na een referendum onafhankelijk. De naam Macedonië ligt gevoelig bij Griekenland, aangezien het noordelijke deel van Griekenland ook die naam heeft. Nederland erkent de staat onder de officiële naam "voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië". De nieuwe republiek Macedonië ondervond weinig tot geen gevolgen van de oorlogen in Joegoslavië begin jaren '90. Dat veranderde toen in 1998 een extreem-nationalistische orthodoxe regering aan de macht kwam en bovendien oorlog uitbrak in Kosovo. Veel etnische Albanese vluchtten uit Kosovo, waarvan een deel naar Macedonië waar al een etnisch-Albanese minderheid woonde. De Albanese in Macedonië streefden naar onafhankelijkheid. Dit leidde ertoe dat er in 2001 in Macedonië een korte maar hevige strijd woedde tussen etnische Albanese en het Macedonische regeringsleger. Als gevolg hiervan stopte het geweld en werd door Macedonische en etnisch-Albanese leiders het Akkoord van Ohrid ondertekend.

Besloten werd dat de NAVO zou assisteren bij het innemen van de wapens van de etnische Albanese. De NAVO werd gevraagd om Macedonië te ondersteunen bij het vredesproces en de parlementsverkiezingen van september 2002. Hierop stationeerde de NAVO de vredesmacht Task Force Fox. Nadat de verkiezingen naar tevredenheid verlopen waren werd deze missie opgevolgd door een kleinere EU-vredesmacht "Concordia", die later weer werd opgevolgd door een EU politie-missie met de naam "Proxima", die een jaar (tot december 2004) actief zou zijn. Vlak voor die tijd werd de missie met één jaar verlengd (Proxima II). Deze missie eindigde op 15 december 2005.

7 Staatsvorm

Macedonië is sinds 1991 een zelfstandige republiek en heeft een wetgevend parlement (Sobranje) met 120 leden. Een president is het staatshoofd, voor termijn van 5 jaar gekozen. Het presidentschap is vooral een ceremoniële functie. Een minister-president leidt de regering. Macedonië heeft in 2004 een aanvraag gedaan om toe te treden tot de Europese Unie. In 2005 gaf de Europese Commissie een positief advies, dat op 17 december 2005 is overgenomen door de Europese Raad. Een datum voor het beginnen met onderhandelen is 19 augustus 2011.

Het volkslied is Denes nad Makedonija.

De nationale feestdag is 2 augustus.

8 Regio's en departementen

Tot november 1991 was de republiek Macedonië opgedeeld in 34 districten. Daarna werd de primaire bestuurlijke verdeling veranderd in 123 gemeenten, die in augustus 2004 werden teruggebracht tot 84 gemeenten.

9 Infrastructuur

Macedonië is een belangrijk doorvoerland naar Griekenland en deze route is dan ook grotendeels uitgebouwd als snelweg. Het onderliggend wegennet bestaat uit een paar grote wegen, maar door het bergachtige karakter van het land en de lage bevolkingsdichtheid is het wegennet niet dicht. De kwaliteit van de wegen kunnen sterk verschillen. De bewegwijzering langs de hoofdwegen is goed, langs secundaire wegen minder tot onvoldoende.

Een busnet verbindt vrijwel alle grote plaatsen. De bussen zijn een betrouwbaar vervoermiddel.

Het spoorwegnet in Macedonië verbindt Skopje met Kumanovo in het noorden, Shtip in het oosten, Veles en Gevgelija in het zuiden, en Prilep en Bitola in het zuidwesten. De (langzame) treinen zijn relatief goedkoop en rijden door mooie landschappen, maar zijn niet snel.

Het internationale vliegveld ligt bij de hoofdstad Skopje; bovendien is er nog een vliegveld bij Ohrid.

10 Klimaat

Macedonië heeft een gematigd landklimaat met warme droge zomers en redelijk koele winters. Het westen van Macedonië is bergachtig (het grootste deel ligt hoger dan 1000 meter). Hier valt aanzienlijk meer neerslag dan in de rest van het land, in totaal zo'n duizend mm per jaar tegenover ongeveer 500 mm in de rest van het land. In de winter is het vrij koud en in de zomer wordt het minder warm dan in het midden en oosten van het land. Sneeuwval in dit gebied is in de winter meer regel dan uitzondering en de sneeuw kan zeker in de hoogste gebieden vrij lang blijven liggen.

11 Rivieren en meren

De grootste rivier is de Vardar. De grootste meren zijn het Doiranmeer, Prespameer en het Meer van Ohrid (diepste meer van de Balkan en oudste meer ter wereld: geschatte ouderdom 2 miljoen jaar).

12 Gebergten

Macedonië is een zeer bergachtig land. De hoogste top is de Korab (2750 m).

13 Nationale en regionale parken

Macedonië heeft 3 nationale parken, waar planten en dieren wettelijk worden beschermd. Bovendien zijn er 4 natuureservaten en 4 natuurmonumenten. In Macedonië komen nog bruine beren, wolven, gieren en arenden voor.

14 Industrie en economie

Na het uiteenvallen van Joegoslavië in 1991 verloor Macedonië belangrijke traditionele afzetmogelijkheden. Bovendien had het land direct te lijden van de internationale handelsboycot van de internationale gemeenschap tegen Servië, de Kosovo-crisis en de economische blokkade van

Griekenland vanwege de naam van het land. In de tweede helft van de jaren negentig werd de overgang naar een markteconomie ingezet, die echter nog altijd zeer moeizaam verloopt. Toch werden er wat successen geboekt door hervormingen, waaronder het privatiseren van staatsbedrijven en de sanering van de overheidsfinanciën.

Na de presidentsverkiezingen van november 1999 werd het tempo van de hervormingen versneld. In 2000 groeide de economie, maar de bevolking merkte er weinig van de groei. Bovendien kwamen de economische hervormingen hard aan: door de sluiting van verlieslijdende staatsbedrijven nam de werkloosheid toe. In de loop van 2001 escaleerden de spanningen binnen Macedonië. Het gewelddadige conflict leidde tot grote economische schade. Niet alleen vanwege de vele verwoestingen van woningen en bedrijven, maar ook de afzetmogelijkheden en investeringen namen af. De verwachte economische groei ging uiteraard niet door en men kwam zelfs uit op een terugval.

De belangrijkste bron van inkomsten vormen de mijnbouw en de industrie. Macedonië produceert onder andere bruinkool, ijzer, koper, lood, chroom. Belangrijke sectoren voor de economie zijn de metaalverwerkende industrie, de textielindustrie en de chemische industrie.

Ook het toerisme (meer van Ohrid en wintersport) trekt de laatste jaren weer aan en is eveneens een toenemende bron van inkomsten.

15 Wijnbouw

Met 12.000 hectare wijnbouwgrond is Tikves het grootste wijnbouwgebied in Macedonië. Jaarlijks wordt hier ca. 85.000 ton druiven geoogst.

16 Landbouw

Meer dan één miljoen hectares wordt gebruikt voor de landbouw en veeteelt. Ongeveer de helft daarvan wordt gebruikt als akkerland, de andere helft als weidegrond. Hoofdproducten van de landbouw zijn tabak, rijst, tarwe, maïs, gierst, suikerbieten, papaver, katoen, sesamzaad, citrusvruchten, groenten, druiven, fruit. In de hoger gelegen gebieden worden runderen en geiten gehouden.

17 Bosbouw

Ongeveer 30% van het land is met bos bedekt: beuken, eiken en dennen.

18 Godsdienst

De Macedonische bevolking is voor ongeveer 70% orthodox en voor 30% moslim.

19 Onderwijs

Kinderen tussen 7-15 jaar hebben leerplicht. Het basisonderwijs duurt 8 jaar en is gratis. Leerlingen krijgen bij het verlaten van het basisonderwijs een certificaat.

20 Cultuur

Macedonië heeft vele culturele en artistieke rijkdommen met historische monumenten zoals kerken, iconen, kloosters, archeologische opgravingen, moskeeën, oude boeken en kunstvoorwerpen. Tussen Macedonische iconen bevinden zich de meest beroemde ter wereld, samen met die van Sinai, het Heilige Woud en de Russische collectie. In het Nationaal Museum in Skopje bevinden zich zeldzame, vroeg-christelijke terracotta iconen uit de vierde tot de zesde eeuw. Paneeliconen, de oudste zijn tiende eeuws, zijn ingelegd met bladzilver en bladgoud. Vele hangen nog op hun oorspronkelijke plek in kerken, sommige zijn te bewonderen in musea en galerieën. Kerken zijn soms aan de buitenkant versierd met prachtige fresco's. Ook op het gebied van muziek, theater, poëzie, film en literatuur is er veel te vinden in Macedonië. In de grote steden zijn er in de zomer en nazomer verschillende culturele festivals.

21 Eten en drinken

De Macedonische keuken is heel gevarieerd en heeft ook Turkse en Hongaarse elementen. Er wordt vaak paprikapoeder gebruikt. Het hoofdgerecht bestaat doorgaans uit gegrild vlees; groenten nemen een beduidend kleinere plaats. Balkan burek (kaas- of vleespasteitje) en yoghurt zijn een goedkoop ontbijt. De Macedonische keuken staat bekend om haar specialiteiten als janija, sketo, tava oriz (een rijstgerecht), turlitava (gemengde groenten), pindzur (gemalen gebakken paprika met tomaten, aubergine en knoflook), tavce-gravce (bonenschotel), tarator (komkommer met yoghurt en knoflook), pastrmajlija (pizza met gedroogd vlees), grillspecialiteiten, visspecialiteiten en diverse soepen.

22 Taal

De enige officiële taal van Macedonië is het Macedonisch, dat in Bulgarije door sommigen als een dialect of variëteit van het Bulgaars wordt beschouwd. In gemeenten in West-Macedonië (aan de grens van Albanië en Kosovo) waar meer dan 20% Albanen wonen kan het Albanes gebruikt worden voor vragen aan de overheid. Verder spreken de meeste mensen Servisch, doordat Macedonië onderdeel van Joegoslavië was. Ook wordt er lokaal Turks en Romani gesproken.

23 Geldeenheid

De Macedonische munteenheid is de denar.

24 Media

In Macedonië is kabel-tv sterk ontwikkeld. Bijna driekwart van de huishouden maken hiervan gebruik. Er zijn 49 kabeltv-aanbieders. Er zijn 4 publieke omroepen en 13 commerciële omroepen. Een groot aantal – waaronder ook buitenlandse zenders - is via de satelliet te ontvangen. Macedonië heeft 6 “officiële” radiostations, een groot aantal regionale zenders en web-stations.

Er verschijnen 10 Macedonische kranten (en er zijn uiteraard buitenlandse kranten verkrijgbaar).

25 Belangrijkste monumenten en topics

- Skopje, de hoofdstad van Macedonië, vele bezienswaardigheden, zoals de brug over de rivier de Vardar, de ondergrondse kerk Sveti Spas, het Daud Pasha Badhuis en het oude Oriental Bazar district.
- Ohrid, een stadje in het zuidwesten van Macedonië vol geschiedenis en cultuur, grote toeristentrekpleister, ligt aan het gelijknamige meer met helder en diep water.
- Struga, stad aan beide zijden van de oever van de Drim, stad van de bruggen.
- Bitola, een stadje in het zuidwesten van Macedonië aan de voet van de Pelister, een 2610 m hoge berg. Aan het einde van de 19e eeuw een belangrijk politiek, cultureel en commercieel centrum. De stad stond toen bekend als de stad van de consulaten en diplomatie, nog terug te zien in de prachtige en rijke gebouwen. In Bitola bevindt zich het oudste theater van Macedonië. Symbool van de stad is de 30 meter hoge vierkante klokkentoren (Saat Kula), waarvan de ouderdom niet bekend is. Direct ten westen van Bitola bevinden zich de resten van het antieke Heraclea Lyncestis. De opgravingen van deze nabijgelegen oude Romeinse stad met prachtig bewaard gebleven mozaïekvloeren en vele Romeinse gebouwen, zijn erg indrukwekkend.
- Prilep, een oud stadje in het zuiden van Macedonië, gelegen aan de voet van de markante rotsformatie ‘de Pelikaan’. Vooral beroemd door de middeleeuwse koning Kral Marko, een legendarische held uit de Macedonische geschiedenis. Op de rots boven de stad bevinden zich de ruïnes van het kasteel van Marko. Ook is Prilep bekend om het klooster van de Aartsengel Michaël even buiten het stadje. Het klooster staat op de top van een hoge berg.